

LIJKELE is een Friese variant van NICOLAAS

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

De uitgang '-le' is een verklein- of koosvorm. In het Fries wordt de 'ij' uitgesproken als 'y' of 'i'. 'Lyke-' of 'Lykel' ontstaan uit de verkorting 'Nikol-' of 'Nikel-' waarbij de begin-n zich voegt naar de 'l' die erop volgt: zogeheten 'n-l-assimilatie'.

Nicolaas is een samengestelde naam van Griekse oorsprong:

1] 'Niko-', afkomstig van 'nikein' = '(over)winnen'

2] '-laos' = 'volk'

Dus: 'volksoverwinnaar'; waarschijnlijker 'hij die het volk voor zich wint' of 'die het hart van het volk voor zich wint'; dus 'populair'.

*

Nicolaas van Myra, Turkije & Bari, Italië; bisschop. Nicolaas was volgens de overlevering bisschop van Myra in de eerste helft van de 4e eeuw. Sommigen beweren dat hij zelfs heeft deelgenomen aan het beroemde Concilie van Nicea in 325. Historisch is er over zijn leven niet veel bekend; † **ca 350**. Maar via de legenden des te meer. **Feest 6**

december

Reeds vanaf de 6e eeuw is zijn verering bijzonder populair. In 1097 werden zijn relieken overgebracht van de westkust van Turkije naar de Zuid-Italiaanse havenstad Bari. Er verrees een nieuwe kerk ter ere van hem. Daardoor nam zijn verering nog meer toe.

Veel oude haven- en handelssteden in Europa hebben een kerk die aan hem is toegewijd: Amsterdam vereert hem zelfs al zijn patroonheilige.

Met Martinus is hij waarschijnlijk de meest vereerde heilige in West-Europa. In Oost-Europa heeft hij zelfs de titel gekregen van 'Mede-Verlosser met Christus'!

*

Hij is patroon van de liefde; daarnaast is hij beschermheilige van zee- en handelsondernemers; van soldaten; van schoolkinderen en studenten.

*

Nicolaas' legende van de drie meisjes

Nicolaas was afkomstig uit de stad Patara in Lycië (Klein-Azië). Zijn ouders waren rijk en vroom. *Ze hebben hun kind dan ook met gebeden van God afgesmeekt.* Zijn vader heette Epiphanes, zijn moeder Johanna. Toen zijn ouders hem kregen, waren ze in de bloei van hun leven. Maar vanaf dat moment zagen zij verder af van elk lichamelijk contact. Reeds op de dag van zijn geboorte ging de kleine Nicolaas - toen hij in bad werd gedaan - uit eigen beweging rechtop in het badje staan. *Als baby dronk hij elke dag op de vaste tijden de moedermelk. Maar niet op woensdag en vrijdag. Dan dronk hij alleen 's avonds. Deze gewoonte om te vasten heeft hij zijn hele verdere leven volgehouden.*

In zijn jeugd deed hij niet mee aan de nutteloze spelletjes van zijn vriendjes. In plaats daarvan ging hij vaak naar de kerk. Hij probeerde alle stukken uit de Heilige Schrift die hij er hoorde, te onthouden.

Bij de dood van zijn ouders werd hij schatrijk. Nu zocht hij een manier om zijn rijkdommen goed te besteden. Niet om bij de mensen gezien te worden, maar om God te eren. Eén van zijn burens, die van goede huize kwam, was straatarm geworden. Hij zag nog maar één mogelijkheid om zichzelf en zijn drie dochters in leven te houden: namelijk zijn dochters als prostituee te laten werken. Toen Nicolaas dat vernam, was hij vol afschuw over zo'n wandaad. Hij wikkelde een klomp goud in een doek en gooide die 's nachts door het raam bij die buurman naar binnen.

Vervolgens nam hij ijlings de benen. Niemand had hem gezien. Toen de man de volgende morgen opstond, vond hij de klomp goud. Hij dankte God en begon onmiddellijk alles in orde te maken voor het huwelijk van zijn oudste dochter. Enige tijd later schonk onze dienaar Gods op diezelfde manier weer een klomp goud. Toen de buurman die vond, jubelde hij het uit. Nu nam hij zich voor verder wakker te blijven. Zo wilde hij erachter komen wie hem op deze manier uit de armoede hielp. Welnu, een paar dagen later zeilde er weer een klomp naar binnen. Deze was wel twee keer zo groot als de vorige en maakte dus nog al wat leven, toen hij op de grond terecht kwam. Dat hoorde die buurman. Hij zette prompt de achtervolging in. Maar Nicolaas was er vliegensvlug vandoor gegaan. De buurman smeekte de weggrennende gestalte vóór hem te blijven staan. Hij wou zo graag zijn gezicht even zien. Hij liep zo hard dat hij uiteindelijk de jongeman toch inhaalde... en herkende. Hij wierp zich voor hem neer en maakte zelfs aanstalten om zijn voeten te gaan kussen. Maar Nicolaas weerde zijn dankbetuigingen af. Hij eiste alleen maar dat hij tot aan zijn dood het geheim zou bewaren van de vriendendienst die hij hem bewezen had.

*

Er zijn nog tientallen andere heiligen en zaligen die Nicolaas heten.